

ENERĢLADVOKĀTA Ē. BOTA [Y. BOT]

SECINĀJUMI,

sniegti 2016. gada 29. septembrī (1)

Lieta C-592/15

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

pret

British Film Institute

(Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu palāta), Apvienotā Karaliste] līgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

Pievienotās vārdbas nodoklis – Sestās direktīvas 77/388/EEK – 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunkts – Dažu kultūras pakalpojumu atbrīvojumi no nodokļa – Dalībvalstu novērtējuma brīvība attiecībā uz kultūras pakalpojumiem, kuri var ietilpt atbrīvojuma piemērošanas jomā

1. Izskatāmā lietā Tiesai ir jāprecizē Sestās direktīvas 77/388/EEK (2) 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunkta piemērošanas joma. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka dalībvalstis atbrīvo no nodokļa “dažus kultūras pakalpojumus un ar tiem cieši saistītas preces, ko sniedz vai piegādā publisko tiesību subjekti vai citas kultūras organizācijas, ko atzinusi attiecīgā dalībvalsts”.
2. Iesniedzātāja, (Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu palāta), Apvienotā Karaliste], jautā, vai šajā tiesību normā dalībvalstīm ir atstāta zināma novērtējuma brīvība attiecībā uz tādus sniegto kultūras pakalpojumu izvēli, kuriem var piemērot šādu atbrīvojumu. Tā vēlas arī noskaidrot, vai minētajai tiesību normai ir tieša iedarbība un līdz ar to nodokļu maksātāji var uz to tieši atsaukties valsts tiesī, ja attiecīgā dalībvalsts nav transponējusi Sesto direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās.
3. Šajos secinājumos es izskaidrošu, kādu iemeslu dēļ uzskatu, ka Sestās direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jādzienu “daži kultūras pakalpojumi” dalībvalstīm tiek atstāta iespēja pašām noteikt, kādiem sniegtajiem kultūras pakalpojumiem var piemērot atbrīvojumu no pievienotās vārdbas nodokļa (turpmāk tekstā – “PVN”). Es precizēšu, ka iesniedzātībai, ņemot vērā attiecīgā sniegto pakalpojumu saturu, ir jānosaka, vai ar atbrīvojuma no PVN piemērošanas izslēgšanu attiecībā uz atbildētāju, *British Film Institute*, pamatlietā tiek ievērots nodokļu neitralitātes princips, un it īpaši tas, vai ar to tiek vai netiek pārkāpts vienlīdzīgās attieksmes princips salīdzinājumā ar citiem saimnieciskās darbības subjektiem, kuri sniedz tādus pašus pakalpojumus salīdzināmās situācijās un izmanto atbrīvojumu no PVN attiecībā uz šiem pakalpojumiem.
4. Pēc tam es norādīšu, kādēļ, manuprāt, nodokļu maksātājs nevar tieši atsaukties uz šo

tiesību normu iesniedzējties.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

5. Sestās direktivas 13. panta A daļa ir noteikts šādi:

“1. Ciktāl tas nav pretrunā ar citiem Kopienas noteikumiem, dalībvalstis atbrīvo turpmāk minētās darbības atbilstīgi noteikumiem, ko tās pieņem, lai nodrošinātu pareizu un godīgu šo atbrīvojumu piemērošanu un lai nepieautu nekādu nodokļu nemaksāšanu, apiešanu vai āunprēti gu izmantošanu:

[..]

m) dažus pakalpojumus, kas cieši saistīti ar sportu vai fizisko audzināšanu un ko bezpeļņas organizācijas sniedz personām, kas piedalās sporta vai fiziskās audzināšanas pasākumos;

n) dažus kultūras pakalpojumus un ar tiem cieši saistītas preces, ko sniedz vai piegādā publisko tiesību subjekti vai citas kultūras organizācijas, ko atzinusi attiecīgā dalībvalsts;

[..]”

6. No 2007. gada 1. janvāra Sestā direktīva tika atcelta ar Direktīvu 2006/112/EK (3). Tajā bērtība ir pārņemtas Sestās direktivas normas.

7. Šīs direktivas 132. pants ir izteikts šādi:

“1. Dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādos darījumus:

[..]

m) konkrētus pakalpojumus, kas cieši saistīti ar sportu vai fizisko audzināšanu un ko bezpeļņas organizācijas sniedz personām, kas piedalās sporta vai fiziskās audzināšanas pasākumos;

n) konkrētus kultūras pakalpojumus un ar tiem cieši saistītas preces, ko, attiecīgi, sniedz vai piegādā publisko tiesību subjekti vai citas kultūras organizācijas, ko atzinusi attiecīgā dalībvalsts;

[..].”

B – Apvienotās Karalistes tiesības

8. Līdz 1996. gada 1. jūnijam Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nebija paredzējusi noteikumus, ar kuriem no nodokļa tiek atbrīvota kultūras pakalpojumu sniegšana. Tikai sēkot no šā datuma, kas atbilst datumam, kad stājās spēkā *Value Added Tax Act 1994* (1994. gada Pievienotās vērtības nodokļa likums) 9. pielikuma 13. grupa, Apvienotās Karalistes tiesību aktos dažu kultūras pakalpojumu sniegšana ir atbrīvota no PVN. Tādējādi šā likuma 1. un 2. punkts ir paredzēts, ka no PVN ir atbrīvotas valsts iestādes vai attiecīgās organizācijas sniegtas tiesības apmeklēt muzeju, mēkslas galeriju, mēkslas izstādi vai zoodārzu, vai arī teātra, muzikālu vai horeogrāfisku kultūras nozīmes izrādi.

9. Atbilstoši minētā likuma 1. piezīmei valsts iestāde ir vietējā pašvaldība, valsts pārvaldes iestāde šā paša likuma 41. panta 6. punkta izpratnē vai arī nevalstiska organizācija, kas ir norādīta saraksta ar nosaukumu “Publisko tiesību struktūras” 1995. gada izdevumā, kuru ir

public?jis *Office of Public Service* (dienests, kas ir atbild?gs par ofici?lo dokumentu public?šanu). Turkl?t saska?? ar 1994. gada Pievienot?s v?rt?bas nodok?a likuma 2. piez?mi “attiec?g? organiz?cija” ir jebkura strukt?ra (kas nav publisko ties?bu strukt?ra), kurai nav ties?bu savu pe??u, kas tom?r rodas, sadal?t un kura to nesadala, kura jebkuru pe??u, kas g?ta no ?? likuma 2. punkt? aprakst?to pakalpojumu sniegšanas, novirza sniegt? pakalpojuma turpin?šanai vai uzlabošanai un kuru br?vpr?t?gi p?rvalda un vada personas, kur?m nav nek?das tiešas vai netiešas intereses attiec?go darb?bu izn?kum?.

10. Saska?? ar min?t? likuma 3. piez?mi t? 1. punkts neattiecas uz pakalpojumu sniegšanu, kuras atbr?vošana no nodok?a var?tu rad?t konkurences izkrop?ojumus un t?d?j?di nost?d?t neizdev?g? st?vokl? uz??mumu, kas ir nodok?u maks?t?js. Turkl?t 1994. gada Pievienot?s v?rt?bas nodok?a likuma 4. piez?m? ir nor?d?ts, ka ?? paša likuma 1. punkta b) apakšpunkts attiecas uz ties?bu apmekl?t izr?di nodrošin?šanu tikai tad, ja ?? izr?di nodrošina viena vai vair?kas valsts iest?des, viena vai vair?kas attiec?g?s organiz?cijas vai valsts iest?žu un attiec?go organiz?ciju apvien?ba.

II – Pamatlietas fakti

11. *British Film Institute* ir bezpe??as organiz?cija, kuras uzdevums ir veicin?t kino Apvienotaj? Karalist?. 1951. gad? it ??paši tika pan?kta vienošan?s, ka ?? organiz?cija var vad?t *National Film Theatre*, un no 2011. gada apr??a t?pat tika pan?kta vienošan?s, ka t? uz?emas atbild?bu par *UK Film Council* (Apvienot?s Karalistes valsts iest?de kinematogr?fijas nozar?) darb?bu.

12. Laikposm? no 1990. gada 1. janv?ra l?dz 1996. gada 31. maijam (turpm?k tekst? – “str?d?gais laikposms”) *British Film Institute* samaks?ja PVN standarta likmi par pakalpojumiem saist?b? ar to, ka tiek nodrošin?tas ties?bas apmekl?t filmu demonstr?jumus, kas tiek organiz?ti *National Film Theatre*, k? ar? da??du filmu festiv?lu gad?jum?.

13. Uzskatot, ka ??ie pakalpojumi bija “sniegtie kult?ras pakalpojumi” Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkta izpratn? un ka t?d?j?di min?tie pakalpojumi esot bijuši j?atbr?vo no PVN, *British Film Institute* iesniedza s?dz?bu, lai pan?ktu str?d?gaj? laikposm? samaks?t? PVN atmaks?šanu. Ar 2009. gada 23. novembra v?stuli *Her Majesty’s Revenue and Customs* (Apvienot?s Karalistes le??mumu un muitas dienests) noraid?ja ?? l?gumu. ??is dienests apstiprin?ja savu l?mumu, kad to bija p?rskat?jis 2010. gada 3. febru?r?.

14. Tad *British Film Institute* c?la pras?bu par min?to l?mumu *First-tier Tribunal (Tax Chamber)* [Pirm?s instances tiesa (Nodok?u pal?ta) Apvienot? Karaliste]. ?? p?d?j? min?t? ar 2012. gada 5. decembra l?mumu nosprieda, ka Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunktam ir tieša iedarb?ba, k? rezult?t? pakalpojumi, kuri saist?ti ar ties?bu apmekl?t filmu demonstr?jumus nodrošin?šanu un kurus atbild?t?js pamatliet? sniedzis str?d?gaj? laikposm?, bija atbr?vojami no nodok?a saska?? ar ?? ties?bu normu.

15. Apvienot?s Karalistes le??mumu un muitas dienests par 2012. gada 5. decembra l?mumu iesniedza apel?cijas s?dz?bu *Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber)* [Apel?cijas tiesa (Nodok?u pal?ta), Apvienot? Karaliste]. Ar 2014. gada 12. augusta l?mumu t? apel?cijas s?dz?bu noraid?ja. P?c tam Apvienot?s Karalistes le??mumu un muitas dienestam tika at?auts v?rsties *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* [Apel?cijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu pal?ta), Apvienot? Karaliste], kura nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai jaut?jumus par atbilstošaj?m Savien?bas ties?bu norm?m.

III – Prejudici?lie jaut?jumi

16. *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* [Apel?cijas tiesa (Anglija un Velsa)]

(Civillietu pal?ta), Apvienot? Karaliste] nol?ma uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkta noteikumi, jo ?paši v?rdi “daži kult?ras pakalpojumi”, ir pietiekami skaidri un prec?zi t?, ka šai ties?bu normai ir tieša iedarb?ba, kas noz?m?, ka no nodok?a ir atbr?voti t?di publisko ties?bu subjektu vai citu atz?to kult?ras organiz?ciju sniegti kult?ras pakalpojumi k? atbild?t?ja sniegtie pakalpojumi pamatliet?, ja nav valsts transpon?jošo ties?bu aktu?

2) Vai Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkta noteikumi, jo ?paši v?rdi “daži kult?ras pakalpojumi”, pie?auj dal?bvalst?m r?c?bas br?v?bu to piem?rošan?, izmantojot transpon?jošos ties?bu aktus, un, ja t?, tad k?du r?c?bas br?v?bu?

3) Vai Direkt?vas 2006/112 132. panta 1. punkta n) apakšpunktam ir piem?rojami t?di paši secin?jumi k? iepriekš min?tie?”

IV – Mana anal?ze

17. ?emot v?r?, ka izskat?maj? liet? str?d?gais laikposms ir no 1990. gada 1. janv?ra l?dz 1996. gada 31. maijam un ka Direkt?vas 2006/112 413. pant? ir nor?d?ts, ka t? st?jas spēkā 2007. gada 1. janv?r?, es uzskatu, ka š? direkt?va nav piem?rojama pamatliet? esošajiem faktiem. L?dz ar to nav atbilst?gi sniegt atbildi uz iesniedz?jtiesas uzdoto p?d?jo jaut?jumu par min?t?s direkt?vas 132. panta 1. punkta n) apakšpunktu.

18. Ar savu otro jaut?jumu, kurš, manupr?t, ir j?izskata vispirms, iesniedz?jtiesa b?t?b? v?las noskaidrot, vai Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka j?dzien? “daži kult?ras pakalpojumi” tiek ietverti visi sniegtie kult?ras pakalpojumi, vai ar? dal?bvalst?m tiek atst?ta iesp?ja paš?m noteikt, k?diem sniegtajiem kult?ras pakalpojumi var piem?rot atbr?vojumu no PVN.

19. Manupr?t, uzreiz ir j?izsl?dz uzskats, k? to apgalvo atbild?t?js pamatliet?, ka Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkts ir paredz?ts pien?kums dal?bvalst?m atbr?vot visu kult?ras pakalpojumu sniegšanu. V?rda “daži” izv?le v?rda “visi” vai “tie” viet? vien pietiekami pier?da, ka Savien?bas likumdev?jam bija v?lme nevis padar?t šo atbr?vojumu par visp?r?ju atbr?vojumu attiec?b? uz visiem šiem pakalpojumiem, bet gan paredz?t š?du atbr?vojumu attiec?b? uz dažiem no tiem.

20. Šaj? zi??, nav šaubu, ka, izmantojot v?rdu “daži”, Savien?bas likumdev?js ir paredz?jis dal?bvalst?m atst?t iesp?ju paš?m izlemt, k?di sniegtie kult?ras pakalpojumi var tikt atbr?voti no PVN.

21. K? preciz? Eiropas Komisija, no sagatavošanas darbiem, kuru rezult?t? tika pie?emta Sest? direkt?va, izriet, ka s?kotn?ji bija ticis ierosin?ts izstr?d?t izsme?ošu sniegto kult?ras pakalpojumu sarakstu, kuri b?tu atbr?vošanas no PVN priekšmets. Tas prec?z?k attiec?s uz te?tru, kino klubu, koncertu, muzeju, bibliot?ku, publisko parku, bot?nisko vai zoolo?isko d?rzu, izgl?tojoša rakstura izst?žu pakalpojumu sniegšanu, k? ar? dar?jumiem, kas tiek veikti saist?b? ar darb?b?m sabiedr?bas interes?s, kur?m ir soci?ls, kult?ras vai izgl?tojošs raksturs (4). J?konstat?, ka šo priekšlikumu Savien?bas likumdev?js nav izmantojis.

22. Turkl?t atz?m?šu, ka sav? pirmaj? zi?ojum? Padomei par kop?j?s pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?mas darb?bu saska?? ar 1977. gada 17. maija Sest?s direkt?vas 77/388/EEK (5) 34. pantu Komisija, kas bija uzsv?rusi Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta m) un n) apakšpunkta neprec?zo formul?jumu, nor?d?ja š?di: “š?iet paradoks?li noteikt oblig?tus atbr?vojuma gad?jumus, kuru saturs ir atst?ts katras dal?bvalsts izv?rt?šanai.” L?dz ar to

priekšlikum? grozīt Sesto direktīvu, kurš sekoja šim ziņojumam, tika ietvertas šīs formulējuma izmaiņas. Komisija vēl vienu reizi piedāvāja izsmērēt sniegto kultūras pakalpojumu sarakstu, kuri ir atbrīvošanas no PVN priekšmets (6). Tomēr šīs izmaiņām nepiekrita dalībvalstis.

23. Šīs dalībvalstīm piešķirtā plašā novērtējuma brīvība attiecībā uz kultūras pakalpojumu atbrīvošanu no nodokļa nav pārstēdzoša. Proti, kultūras tradīcijas un reģionālais kultūras mantojums ir atšķirīgs Eiropas Savienībā un dažkārt vien un tajā pašā dalībvalstī. Ir tikpat daudz kultūru, cik dalībvalstu. Tādējādi šīs pārdziņas minētās ir loģiski ir vislabākajā situācijā, lai noteiktu sniegtos kultūras pakalpojumus, kuri vislabāk kalpo sabiedrības interesēm, jo, atgādināšu, Sestās direktīvas 13. panta A daļā ir paredzēti atbrīvojumi dažādu darbību sabiedrības interesēs.

24. Piebilstāmu, ka pretī tam, ko tiesas sēdē apgalvojis atbildētājs pamatlietā sava replikas raksta ietvaros, es nedomāju, ka, lai varētu piemērot šīs direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, svarīgs ir tikai organizācijas, kas sniedz pakalpojumus, raksturs, proti, publisko tiesību subjekts vai citas kultūras organizācijas, ko atzinusi dalībvalsts. Šīet, ka atbildētājs pamatlietā pieļauj, ka no brīža, kad šāda veida organizācija ir sniegusi attiecīgos pakalpojumus, šīs organizācija automātiski saņem atbrīvojumu no nodokļa. Taču, lai gan kultūras pakalpojumu sniedzēja statuss patiešām ir šīs atbrīvojuma piešķiršanas nosacījums, šajā tiesību normā minēto pakalpojumu sniegšanas būtība ir cita. Tādējādi nepietiek ar to, ka organizācija, kas sniedz kultūras pakalpojumus, ir vai nu publisko tiesību subjekts, vai arī attiecīgās dalībvalsts atzina kultūras organizācija, lai tā tiktu atbrīvota no PVN, bet vēl ir vajadzīgs, lai šo pakalpojumu, kā redzējām iepriekš, šīs valsts būtu atzinusi par atlīdzināmu.

25. Neraugoties uz to, Tiesa atkārtoti ir atgādinājusi, ka Sestās direktīvas 13. pantā minētā atbrīvojumi ir autonomi Savienības tiesību jēdzieni, kuru mērķis ir novērst atšķirības PVN režīma piemērošanā dažādās dalībvalstīs (7). Tāpat saskaņā ar pastāvīgo judikatūru minēto atbrīvojumu formulējums, ievērojot, ka šie atbrīvojumi ir atkāpe no vispārīgā principa, saskaņā ar kuru PVN tiek piemērots katram pakalpojumam, ko nodokļu maksātājs sniedz par atlīdzību, ir interpretējams šauri (8).

26. Tad kā saskaņot plašo rīcības brīvību, kura ir dalībvalstīm attiecībā uz dažādu sniegto kultūras pakalpojumu atbrīvošanu no nodokļa, ar šo judikatūru?

27. Manuprāt, tieši iepriekš minēto iemeslu dēļ būtu lieki sniegt jēdziena “daži kultūras pakalpojumi” definīciju. Turpretī es uzskatu, ka šīs plašās rīcības brīvības, kura ir dalībvalstīm, īstenošana pavisam noteikti ir ierobežota ar Sestās direktīvas mērķiem, kā arī principiem, kuri ir PVN pamatā.

28. Tādējādi atgādinu, ka šīs direktīvas 13. pants, kurā ir paredzēti atbrīvojumi no PVN, ir izņēmums no principa, kas ir minēts šīs pašas direktīvas 2. pantā, kurā ir noteikts, ka par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko par atlīdzību attiecīgās valsts teritorijā veicis nodokļu maksātājs, kas kā tās rīkojas, ir jāmaksā PVN (9). Tādā vispārīgais noteikums ir šo pakalpojumu aplikšana ar PVN.

29. Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka Sestās direktīvas 13. panta A daļā ir paredzēts, ka no PVN ir atbrīvotas dažas darbības sabiedrības interesēs, nevis visas šīs darbības (10).

30. Līdz ar to nav noliedzams, ka, lai gan dalībvalstīm patiešām ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz to sniegto kultūras pakalpojumu izvēli, kuriem var piemērot atbrīvojumu no PVN, tomēr tās nevar izslēgt visus pakalpojumus, kuri ietilpst šajā kategorijā.

31. Turklāt atgādinu, ka šīs direktīvas 13. panta A daļas 1. punkta h)–p) apakšpunktā

uzskait?tie atbr?vojumi attiecas uz organiz?cij?m, kuras r?kojas sabiedr?bas interes?s soci?laj?, kult?ras, reli?ijas vai sporta nozar? vai l?dz?g? nozar?. T?gad to m?r?is ir pieš?irt priekšroc?bas PVN jom? noteikt?m organiz?cij?m, kuru darb?ba ir v?rsta uz nekomerci?liem m?r?iem (11).

32. Turkl?t, ja valstu likumdev?ji izlemj, k?diem sniegtajiem kult?ras pakalpojumiem var piem?rot atbr?vojumu no PVN, tiem tas ir j?dara, iev?rojot nodok?u neitralit?tes principu, kas ir kop?j?s PVN sist?mas pamatprincips, kurš ieviests ar Savien?bas ties?bu aktiem šaj? jom? (12). Ar atš?ir?b?m PVN rež?m? attiec?b? uz divu no pat?r?t?ju viedok?a identisku vai l?dz?gu pakalpojumu sniegšanu, kas apmierina vien?das pat?r?t?ja vajadz?bas, pietiek, lai konstat?tu š? principa p?rk?pumu (13). T?pat nodok?u neitralit?tes princips noz?m?, ka ir j?nov?rš no atš?ir?b?m PVN rež?m? izrietošie konkurences izkrop?ojumi. T?d?j?di izkrop?ojumu esam?ba ir pier?d?ta, tikl?dz ir atz?ts, ka attiec?gie pakalpojumi savstarp?ji konkur? un PVN zi?? tiek v?rt?ti atš?ir?gi (14).

33. L?dz ar to es uzskatu, ka pamatliet? iesniedz?jtiesai ir j?nosaka, vai, ?emot v?r? attiec?go sniegto pakalpojumu saturu, ar atbr?vojuma no PVN pieš?iršanas izsl?gšanu attiec?b? uz atbild?t?ju pamatliet? tiek vai netiek p?rk?pts vienl?dz?gas attieksmes princips sal?dzin?jum? ar citiem saimniecisk?s darb?bas subjektiem, kuri sniedz t?dus pašus pakalpojumus sal?dzin?m?s situ?cij?s un kuri izmanto Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkt? paredz?to atbr?vojumu. Manupr?t, ?emot v?r? atbild?t?ja pamatliet? uzdevumu, kas ir veicin?t kino Apvienotaj? Karalist?, š? p?rbaude it ?paši b?s j?veic, ?emot v?r? 1994. gada Pievienot?s v?rt?bas nodok?a likuma 9. pielikuma 13. grupas 1. punktu, kur? š?ds atbr?vojums ir paredz?ts attiec?b? uz valsts iest?žu vai attiec?go organiz?ciju pieš?irtaj?m ties?b?m apmekl?t te?tra, muzik?lu vai horeogr?fisku kult?ras noz?mes izr?di.

34. ?emot to v?r?, tagad ir j?izv?rt? pirmais prejudici?lais jaut?jums. Ar šo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut? Tiesai, vai t?dos apst?k?os k? pamatliet? nodok?u maks?t?js var tieši atsaukties uz Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunktu valsts ties?.

35. Atbilstoši past?v?gajai judikat?rai visos gad?jumos, kuros k?das direkt?vas noteikumi p?c to satura š?iet beznosac?juma un pietiekami prec?zi, uz šiem noteikumiem var atsaukties, ja noteiktaj? termi?? nav pie?emti ieviešanas pas?kumi, lai atsp?kotu ikvienu valsts ties?bu normu, kas ir pretrun? direkt?vai, vai ja šie noteikumi paredz ties?bas, uz kur?m indiv?di ir ties?gi atsaukties attiec?b? pret valsti (15).

36. Run?jot konkr?t?k par Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunkta saturu, ir j?konstat?, ka šaj? ties?bu norm? nek?di nav nor?d?ts, k?d?m darb?b?m var piem?rot atbr?vojumu no PVN. Tieši pret?ji, k? redz?j?m, šaj? ties?bu norm? dal?bvalst?m ir atst?ta plaša r?c?bas br?v?ba šaj? zi??. L?dz ar to, manupr?t, valsts ties?m vai cit?m iest?d?m b?s gr?ti uzreiz piem?rot šo ties?bu normu, ja dal?bvalstis nav ?stenojušas ?pašus pas?kumus, lai preciz?tu t?s saturu. Cit?di b?tu tad, ja, k? tas ir š?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. panta g) apakšpunkta vai 13. panta B da?as d) apakšpunkta gad?jum?, kuriem Tiesa ir atzinusi tiešu iedarb?bu (16), izmantotie formul?jumi b?tu skaidri un prec?zi, neatst?jot šaubas par to interpret?ciju un t?d?j?di ?aujot viegli identific?t nodok?u maks?t?ju, kas ir atbr?vojuma sa??m?js.

37. T?d?j?di Sest?s direkt?vas 13. panta A da?as 1. punkta n) apakšpunktam, manupr?t, nav tiešas iedarb?bas. T?d?j?di es uzskatu, ka nodok?u maks?t?js nevar uz to atsaukties iesniedz?jties?, ja attiec?g? dal?bvalsts nav transpon?jusi min?to direkt?vu noteiktaj? termi?? valsts ties?b?s.

V – Secin?jumi

38. ?emot v?r? iepriekš min?to, es ierosinu Tiesai sniegt (*Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*)

[Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu palāta), Apvienotā Karaliste] šādu atbildi:

1) Padomes 1977. gada 17. maija Direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, kas grozīta ar Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/77/EKK, 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jādzienu “daži kultūras pakalpojumi” dalībvalstīm tiek atstāta iespēja pašām noteikt, kādiem sniegtajiem kultūras pakalpojumiem var piemērot atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa.

Iesniedzītiesai, ņemot vērā attiecīgo sniegto pakalpojumu saturu, it paši ir jānosaka, vai ar atbrīvojuma no pievienotās vērtības nodokļa piemērošanas izslēgšanu attiecībā uz atbildētāju pamatlietā tiek ieviests nodokļu neitralitātes princips, un it paši tas, vai ar to tiek vai netiek pārņemts vienlīdzīgās attieksmes princips salīdzinājumā ar citiem saimnieciskās darbības subjektiem, kuri sniedz tādus pašus pakalpojumus salīdzināmās situācijās un kuri izmanto atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa attiecībā uz šiem pakalpojumiem.

2) Nodokļu maksātājs nevar tieši atsaukties uz Sestās direktīvas 77/388, kas grozīta ar Direktīvu 92/77, 13. panta A daļas 1. punkta n) apakšpunktu valsts tiesā, ja attiecīgā dalībvalsts nav transponējusi minēto direktīvu noteiktajā termiņā valsts tiesībās.

1 – Oriģinālvaloda – franču.

2 – Padomes 1977. gada 17. maija Direktīva par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV 1977, L 145, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/77/EEK (OV 1992, L 316, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”).

3 – Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.).

4 – Skat. Padomes priekšlikumu Sestajai direktīvai par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, 1973. gada 20. jūnija COM(73) 950, galīgā redakcija (*Bulletin des Communautés européennes* [Eiropas Kopienų Biuletens], papildinājums Nr. 11/73, 42. lpp.).

5 – COM(83) 426, galīgā redakcija.

6 – Skat. priekšlikumu Padomes Deivīpadsmitajai direktīvai par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma, 1984. gada 5. decembra COM(84) 648, galīgā redakcija (OV 1984, C 347, 5. lpp.).

7 – Skat. it paši spriedumu, 2011. gada 28. jūlijs, *Nordea Pankki Suomi* (C-350/10, EU:C:2011:532, 22. punkts un tajā minētā judikatūra). Attiecībā uz neseno judikatūru par Direktīvas 2006/112 132. pantu skat. spriedumu, 2016. gada 26. maijs, *National Exhibition Centre* (C-130/15, Nav publicēts, EU:C:2016:357, 28. punkts).

8 – Skat. spriedumu, 2011. gada 28. jūlijs, *Nordea Pankki Suomi* (C-350/10, EU:C:2011:532, 23. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2016. gada 26. maijs, *National Exhibition Centre* (C-130/15, Nav publicēts, EU:C:2016:357, 29. punkts).

9 – Skat. it paši spriedumu, 2001. gada 18. janvāris, *Stockholm Lindöpark* (C-150/99, EU:C:2001:34, 19. punkts).

10 – Skat. spriedumu, 2006. gada 9. februāris, *Stichting Kinderopvang Enschede* (C-415/04, EU:C:2006:95, 14. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2013. gada 21. februāris, *Žamberk* (C-18/12, EU:C:2013:95, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

11 – Skat. spriedumu, 2002. gada 21. marts, *Kennemer Golf* (C-174/00, EU:C:2002:200, 19. punkts).

12 – Skat. spriedumu, 2015. gada 23. aprīlis, *GST – Sarviz Germania* (C-111/14, EU:C:2015:267, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

13 – Skat. spriedumu, 2011. gada 10. novembris, *The Rank Group* (C-259/10 un C-260/10, EU:C:2011:719, 36. punkts).

14 – Skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, *A* (C-33/11, EU:C:2012:482, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

15 – Skat. spriedumus, 2003. gada 6. novembris, *Dornier* (C-45/01, EU:C:2003:595, 78. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī, 2015. gada 16. jūlijs, *Larentia + Minerva un Marenave Schiffahrt* (C-108/14 un C-109/14, EU:C:2015:496, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 – Skat. attiecīgo spriedumus, 2002. gada 10. septembris, *Kügler* (C-141/00, EU:C:2002:473, 52. un nākamie punkti), kā arī, 1982. gada 19. janvāris, *Becker* (8/81, EU:C:1982:7, 17. un nākamie punkti).